

Source: <https://www.autodeft.com/deftreport/vinfast-vf-e35-and-vf-e36-at-la-2021>

รู้รอบโลกกับ ผรร. วันนี้ขอพาทุกท่านมาทำความรู้จักกับ

VinFast แบรินตร์รถยนต์สัญชาติเวียดนามที่กำลังบุกตลาดรถยนต์ไฟฟ้าโลกในขณะนี้ บทความนี้จะชวนมาถอดบทเรียนจากแบรินตร์รถยนต์ประเทศเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและเบื้องหลังความสำเร็จของ VinFast ในการบุกตลาดโลก ตลอดจนมุมมองที่เป็นประโยชน์ที่สะท้อนกลับมาซึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าไทย

บทสรุปผู้บริหาร

VinFast เป็นผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าสัญชาติเวียดนาม ที่มีการเติบโตและพัฒนาธุรกิจอย่างรวดเร็ว จนสามารถเข้าสู่ตลาดรถยนต์ไฟฟ้าโลกได้ โดยเริ่มทำตลาดต่างประเทศในสหรัฐฯ เป็นแห่งแรก ก่อนที่จะขยายตลาดไปยังแคนาดาและยุโรป ทั้งในเนเธอร์แลนด์ เยอรมนี และฝรั่งเศส

แม้ VinFast จะเป็นแบรินตร์รถยนต์เวียดนามที่ใหญ่ที่สุด แต่สำหรับการแข่งขันในตลาดรถยนต์โลก VinFast ถือเป็นแบรินตร์เกิดใหม่ ซึ่งผู้บริโภคอาจยังไม่มีความเชื่อมั่นเทียบเท่าแบรินตร์สากลอื่น ๆ VinFast จึงมีกลยุทธ์ในการเจาะตลาดโลก โดยเน้นการลงทุนและเริ่มทำตลาดเฉพาะบางพื้นที่ที่มีศักยภาพ สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคด้วยการรับประกันที่ยาวนานกว่าปกติสองเท่า และการตั้งราคาขายที่จูงใจ รวมถึงมีการสร้างชื่อเสียงและการรับรู้แบรินตร์ เพื่อยกระดับแบรินตร์ให้เป็นผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าระดับโลก (Global Brand) ในอนาคต

ปฏิเสธไม่ได้ว่ารัฐบาลเวียดนาม มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของ VinFast ทั้งการผลักดันให้ VinFast ก้าวไปสู่แบรินตร์รถยนต์แห่งชาติ การออกมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ในประเทศในช่วงเริ่มต้น และช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อแบรินตร์ ทั้งภายในประเทศและในระดับสากล

หากมองย้อนกลับมาพิจารณาการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าของไทย แม้ไทยและเวียดนามจะมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตลาดรถยนต์ไฟฟ้าสู่ระดับสากลที่แตกต่างกัน โดยไทยมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเป็นฐานการผลิตในภูมิภาค ในขณะที่เวียดนามผลักดันแบรินตร์ VinFast ให้เป็นแบรินตร์รถยนต์ไฟฟ้าเวียดนามในตลาดสากล แต่หากไทยใช้ข้อได้เปรียบจากนโยบายสนับสนุนของภาครัฐและความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในการสร้างตลาดและฐานการผลิตในประเทศ รวมถึงการถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของ VinFast และนำมาปรับใช้เพื่อวางแผนกลยุทธ์ของแบรินตร์ไทย ในการดำเนินธุรกิจในตลาดต่างประเทศที่เหมาะสม ในอนาคตอาจมีโอกาสดึงรถยนต์ไฟฟ้าจากไทยหรือแท็กซี่ไฟฟ้าแบรินตร์ไทยโลดแล่นในระดับสากลก็เป็นได้

1. ทำความรู้จัก VinFast แบรินตร์รถยนต์แห่งชาติเวียดนาม

VinFast บริษัทผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ที่มีชื่อเสียงที่สุดของเวียดนามจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2017 ภายใต้กลุ่ม VinGroup¹ โดยใช้เงินทุนตั้งต้นทั้งสิ้น 3.5 พันล้าน

ดอลลาร์ สรอ. เพื่อเจาะตลาดธุรกิจรถยนต์ภายในประเทศ ในช่วงแรกเริ่ม VinFast ได้ซื้อตัวอดีตหัวหน้าฝ่ายการผลิตของบริษัทรถยนต์ General Motors (GM) มาเป็นประธานบริษัท เพื่อวางแผนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของ VinFast และได้ลงทุนซื้อลิขสิทธิ์เทคโนโลยีเครื่องยนต์และตัวถัง

¹ กลุ่มบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ที่เป็นที่รู้จักในเวียดนามมากกว่า 20 ปี ดำเนินธุรกิจหลายประเภท อาทิ การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจการให้บริการทางการแพทย์และการศึกษา รวมถึงการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

จาก BMW รวมทั้งให้ Pininfarina บริษัทออกแบบรถยนต์ จากอิตาลี เป็นผู้ดูแลการออกแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัท ทำให้ VinFast สามารถเปิดตัวรถยนต์ **หรูเครื่องสันดาบภายใน** ประเภท Premium Sedan และ Premium SUV ซึ่งเป็นรถยนต์รุ่นแรกของบริษัท และเป็นรถยนต์สัญชาติเวียดนามรายแรกที่เปิดตัวสู่ตลาดโลก โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการผลิตหลังจากจัดตั้งบริษัทเพียง 14 เดือน

หลังจากการเปิดตัวแบรนด์ VinFast และรถยนต์ 2 รุ่นต้นแบบสู่ตลาดโลกเมื่อปี 2018 VinFast ได้เริ่มบุกตลาดในประเทศ เมื่อปี 2019 โดยในช่วงเริ่มต้น บริษัทมีโรงงานอยู่ทางตอนเหนือของเวียดนาม ต่อมาได้เข้าซื้อสิทธิการผลิตรถยนต์นั่งขนาดเล็กและโรงงานผลิตรถยนต์ของ GM ในกรุงฮานอย เพื่อเตรียมขยายฐานการผลิตและเจาะตลาดรถยนต์นั่งขนาดเล็ก (CityCar) ที่ผู้บริโภคในประเทศสามารถเข้าถึงได้ง่ายและช่วยสร้างความคุ้นเคยกับแบรนด์ จากเดิมที่กลุ่มผู้บริโภคชาวเวียดนามมีความคุ้นเคยและเชื่อมั่นกับแบรนด์ VinGroup ซึ่งเป็นบริษัทแม่อยู่แล้ว

นอกจากการผลิตรถยนต์นั่งส่วนบุคคลข้างต้นแล้ว VinFast มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นไปพร้อม ๆ กัน โดยเมื่อปี 2018 ได้พัฒนารถจักรยานยนต์ไฟฟ้า (E-Motorcycle) และได้ลงทุนร่วมกับบริษัท LG Chem² มูลค่ารวม 1.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. สร้างโรงงานผลิตแบตเตอรี่สำหรับรถจักรยานยนต์ไฟฟ้าและรถยนต์ไฟฟ้า เพื่อรองรับการพัฒนาของรถยนต์ไฟฟ้าของบริษัทในระยะต่อไป และต่อมาบริษัทได้พัฒนาและเปิดตัวรถยนต์ส่วนบุคคลไฟฟ้า (EV) และรถโดยสารไฟฟ้า (E-Bus) ซึ่งถือเป็นผลิตภัณฑ์รถยนต์ไฟฟ้ารุ่นแรกของบริษัทสู่ตลาดโลกเมื่อปี 2021 นอกจากนี้ บริษัทยังลงทุนในต่างประเทศทั้งในบริษัทใหญ่และธุรกิจ Start-Up อาทิ ลงทุนร่วมกับ Foxconn และ LG Chem ในการผลิตแบตเตอรี่สำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และรถยนต์ไฟฟ้า และลงทุนในธุรกิจ Start-Up จากอิสราเอล เพื่อพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย (Security) ที่ใช้กับระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติของรถยนต์ไฟฟ้า

² LG Chem เป็นบริษัทผู้ผลิตแบตเตอรี่ชั้นนำสัญชาติเกาหลี

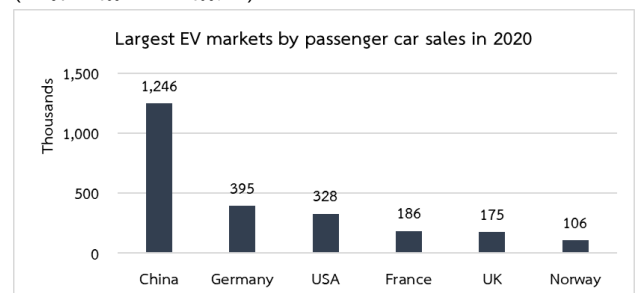
ซึ่งการลงทุนทั้ง 2 ส่วนนี้ เป็นส่วนประกอบสำคัญของการพัฒนารถยนต์ไฟฟ้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เจาะตลาดโลกมากขึ้นในระยะต่อไป

VinFast ได้ประกาศยุติการผลิตรถยนต์ที่ใช้ **น้ำมันเชื้อเพลิง** ภายในสิ้นปี 2022 โดยจะมุ่งพัฒนารถยนต์ไฟฟ้าเท่านั้น สะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่บริษัทสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้เวลาเพียง 2 ปีหลังการจัดตั้งบริษัท ในการเริ่มจัดจำหน่ายรถยนต์รุ่นแรกในประเทศ และใช้เวลาอีก 2 ปีเพื่อนำแบรนด์ VinFast เข้าไปแข่งขันในตลาดรถยนต์ไฟฟ้า

2. โอกาสทางธุรกิจของ VinFast ในตลาดรถยนต์ไฟฟ้า

หลังจาก VinFast ตัดสินใจเข้าแข่งขันในตลาดรถยนต์ไฟฟ้าอย่างเต็มตัว บริษัทได้เร่งลงทุนในสถานีชาร์จแบตเตอรี่ เพื่อสนับสนุนการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศ และเตรียมเข้าบุกตลาดรถยนต์ไฟฟ้าโลก เพื่อให้อุปสงค์รวมเพียงพอกับขนาดการลงทุนของบริษัท และก้าวไปสู่แบรนด์รถยนต์ระดับโลก

ปัจจุบันตลาดรถยนต์ไฟฟ้าที่มีความพร้อมมีโอกาทางธุรกิจ (Business opportunity) และมีขนาดใหญ่ที่สุด 5 อันดับแรกของโลก ได้แก่ จีน เยอรมนี สหรัฐฯ ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ตามลำดับ³ (ตามแผนภาพด้านล่าง)

ที่มา World Economic Forum และ statista

อย่างไรก็ดี แม้จีนจะเป็นตลาดขนาดใหญ่ แต่เป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะมีบริษัทผู้ผลิตเจ้าถิ่นหลายรายที่เป็นผู้นำตลาดเดิม ซึ่งในจำนวนผู้นำตลาด 10 อันดับแรก Tesla เป็นเพียงแบรนด์รถยนต์ต่างชาติ

³ เรียงลำดับตามจำนวนรถยนต์ไฟฟ้า (PHEV และ BEV) ที่ขายได้ในปี 2020 รวบรวมโดย statista จาก ACEA CAAM และ EV-Volumes

รายเดียวที่สามารถเจาะตลาดจีนได้ และมีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับที่ 2⁴ รองจาก SAIC Motor นอกจากนี้ จีนยังมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตและจัดจำหน่ายแบตเตอรี่มากที่สุดในโลกทำให้มีข้อได้เปรียบด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพราะแบตเตอรี่เป็นชิ้นส่วนที่มีราคาสูงและสำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งของการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า จากสาเหตุข้างต้นจึงทำให้ VinFast มุ่งทำตลาดรถยนต์ไฟฟ้าในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และยุโรป⁵ แทนที่จะบุกตลาดจีน แม้ปัจจุบันในตลาดสหรัฐฯ จะมี Tesla เป็นผู้นำในตลาดรถยนต์ไฟฟ้าโดยมีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าครึ่งหนึ่ง แต่ก็ยังมีช่องทางให้แบรนด์ผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติรายอื่นเข้ามาเจาะตลาดอยู่บ้าง ดังเช่น Toyota Honda Nissan จากญี่ปุ่น และ BMW จากเยอรมนี โดยในระยะแรก VinFast จะส่งออกรถยนต์ไฟฟ้าที่ผลิตในเวียดนามไปจำหน่ายในสหรัฐฯ และแคนาดา และมีแผนจะลงทุนสร้างโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้าและแบตเตอรี่ในสหรัฐฯ ในระยะต่อไป ทั้งนี้ สำหรับตลาดยุโรป VinFast มีแผนจะส่งออกรถยนต์ไฟฟ้าที่ผลิตในเวียดนามไปขายในยุโรป โดยอาศัยข้อได้เปรียบทางภาษี เช่น ความตกลงการค้าเสรีระหว่างเวียดนามกับยุโรป และอาจมีแผนเข้าลงทุนสร้างโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้าต่อไป

3. กลยุทธ์ของ VinFast ในการเจาะตลาดรถยนต์ไฟฟ้าโลก

VinFast เริ่มบุกตลาดรถยนต์ไฟฟ้าโลกโดยเจาะตลาดสหรัฐฯ เป็นที่แรก โดยได้ดำเนินกลยุทธ์หลากหลายรูปแบบ เพื่อเจาะตลาดต่างประเทศ อาทิ (1) การเข้าลงทุนสร้างโชว์รูม ศูนย์บริการ และโรงงานผลิตเพื่อเร่งทำตลาดในเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพและบริษัทสามารถให้บริการได้ทั่วถึง ซึ่งในระยะแรกเน้นทำตลาดในรัฐแคลิฟอร์เนีย (2) การสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคด้วยการรับประกันที่นานกว่าปกติสองเท่า (3) การตั้งราคาขายที่

จูงใจ และ (4) การสร้างชื่อเสียงและการรับรู้ของแบรนด์เพื่อยกระดับแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักในระดับโลก (Global Brand) ซึ่งมีตัวอย่างการดำเนินการของ VinFast ดังนี้

(1) การเข้าลงทุนสร้างโชว์รูม ศูนย์บริการ และโรงงานผลิต เพื่อเร่งทำตลาดในพื้นที่ศักยภาพ

VinFast ได้จัดตั้งสำนักงานใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยมีแผนจะเปิดโชว์รูมและศูนย์บริการอีกกว่า 64 แห่ง⁶ ทั่วสหรัฐฯ ภายในปี 2022 รวมถึงจะจัดตั้งโรงงานผลิตแบตเตอรี่และรถยนต์ไฟฟ้าภายในครึ่งหลังของปี 2024 เพื่อให้รองรับการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในสหรัฐฯ ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นแคลิฟอร์เนีย ได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และตอบรับการลงทุนของ VinFast ในสหรัฐฯ เป็นอย่างดี

BOX1: สิทธิประโยชน์ทางภาษีของ VinFast

VinFast ใช้เงินลงทุนมูลค่ากว่า 200 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในการจัดตั้งสำนักงานใหญ่และศูนย์บริการของบริษัทที่เมืองลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย รวมถึงมีแผนจะเปิดโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้าและแบตเตอรี่ไฟฟ้าในรัฐนอร์ทแคโรไลนามูลค่ากว่า 4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. คาดว่ามีกำลังการผลิต 150,000 คันต่อปี และจะเริ่มผลิตและจัดจำหน่ายได้ภายในครึ่งแรกของปี 2024 ทั้งนี้ VinFast จะได้รับ Tax Credit มูลค่า 20.5 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จากรัฐบาลท้องถิ่นแคลิฟอร์เนีย หากบริษัทจ้างงานประชาชนท้องถิ่นได้ไม่ต่ำกว่า 1,065 ตำแหน่ง ซึ่งสิทธิประโยชน์ภายใต้นโยบาย CalCompetes program⁷ ที่ VinFast ได้รับจากรัฐบาลท้องถิ่นของแคลิฟอร์เนียดังกล่าวมีมูลค่าสูงที่สุดเท่าที่เคยมอบให้แก่ผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติ และถูกจัดอยู่ใน 1 ใน 10 อันดับแรกของบริษัทต่างชาติทั้งหมดที่ลงทุนภายใต้ CalCompetes program ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

⁴ ผู้ผลิตรถยนต์ที่มียอดขายสูงสุดในจีนปี 2021 เรียงตามลำดับ ได้แก่ (1) SAIC Motor (2) Tesla (3) BYD Motor (4) Lynk & Co. และ (5) Great Wall Motors

⁵ ยุโรป มีนโยบายกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน สนับสนุนอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าทั้งระบบนิเวศน์ จึงเป็นโอกาสของ VinFast ในการส่งออกสินค้า เข้าลงทุนเป็นผู้ผลิตและผู้ให้บริการสถานีประจุไฟฟ้า

⁶ VinFast จัดจำหน่ายเองทั้งหมด โดยไม่มีตัวแทนจำหน่าย เช่นเดียวกับวิธีการจัดจำหน่ายของ Tesla

⁷ California Competes Tax Incentive Program (CalCompetes) เป็นนโยบายของ California Governor's Office of Business and Economic Development โดยในปี 2021 ได้รับงบประมาณเพิ่มเติมมูลค่า 150 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพื่อใช้เป็น Tax Credit ให้กับบริษัทต่างชาติ ที่มีการลงทุนมากกว่า 180 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเน้นธุรกิจที่มีการพัฒนาแบบยั่งยืน และส่งเสริมการจ้างงานแก่คนในท้องถิ่น อนึ่ง รัฐฯ คาดว่าจะตั้งดุจเงินลงทุนได้ 1.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และเพิ่มการจ้างงานได้ถึง 7,600 ตำแหน่ง ในช่วง 5 ปี

(2) การสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค

VinFast มีระยะเวลาการรับประกันตัวรถยนต์ไฟฟ้าที่ยาวนานถึง 10 ปี หรือ 200,000 กิโลเมตร ซึ่งมากกว่าของแบรนด์ผู้นำตลาดรายอื่น ๆ ถึง 2 เท่า

(3) การตั้งราคาขายที่จูงใจ

VinFast ใช้กลยุทธ์การตั้งราคาขายรถยนต์หรู ในราคาที่เข้าถึงได้ นอกจากนี้ ยังสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ซื้อ โดยบริษัทจะให้ผู้ซื้อรถยนต์ทำสัญญาเช่าแบตเตอรี่แทน การซื้อขาย เนื่องจากแบตเตอรี่ไฟฟ้าเป็นส่วนประกอบ สำคัญที่มีต้นทุนสูง จึงทำให้ VinFast สามารถตั้งราคาขาย ได้ต่ำลง⁸ ขณะที่ลูกค้าของ VinFast จะได้ใช้แบตเตอรี่ที่มี ประสิทธิภาพตลอดอายุการใช้งานเช่นกัน

(4) การสร้างชื่อเสียงและการรับรู้แบรนด์

VinFast สร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ควบคู่ไปกับกลยุทธ์ในการเจาะตลาดข้างต้น โดยเริ่มต้นจาก งานเปิดตัวรถยนต์หรูรุ่นแรกของ VinFast ในงาน Paris Motor Show 2018 ที่ได้เชิญอดีตนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียง เข้าร่วมงานเปิดตัวจนสามารถดึงดูดความสนใจจากทั่วโลก นอกจากนี้ VinFast มีแผนจะระดมทุนโดยเสนอขายหุ้นใน ตลาดหลักทรัพย์สหรัฐฯ (IPO) ในระยะต่อไป ซึ่งนอกจาก จะได้รับเม็ดเงินลงทุนเพิ่มแล้ว ยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ต่อแบรนด์ในฐานะบริษัทเวียดนามแห่งแรกที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์สหรัฐฯ และสร้างแบรนด์ให้เป็นที่คุ้นเคย กับชาวอเมริกัน ทั้งนี้ บริษัทประเมินว่าหากเสนอขายหุ้น ในตลาดหลักทรัพย์สหรัฐฯ ได้สำเร็จ จะช่วยให้ VinFast เพิ่มยอดขายทั่วโลกในปี 2022 เป็น 42,000 คันจากเดิม ที่ตั้งเป้าไว้เพียง 15,000 คัน

สำหรับกลยุทธ์การเจาะตลาดในประเทศอื่น ๆ เช่น แคนาดา และยุโรป VinFast เลือกใช้วิธีซื้อตัวผู้บริหารของ แบรนด์ผู้นำตลาดรถยนต์ท้องถิ่นที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และรู้จักตลาดของประเทศนั้น ๆ เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ

กลยุทธ์ในการบุกตลาดสหรัฐฯ เพื่อเจาะตลาดและสร้าง แแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักของคนท้องถิ่นอย่างรวดเร็ว โดยมีแผน จะขยายสาขาจัดจำหน่าย 64 แห่งในเนเธอร์แลนด์ เยอรมนี และฝรั่งเศส ภายในสิ้นปี 2023 รวมทั้งอยู่ระหว่างพิจารณา สร้างโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในเยอรมนีในระยะต่อไป

4. การสนับสนุน VinFast ของรัฐบาลเวียดนาม

ความสำเร็จของ VinFast ในวันนี้ไม่ได้เกิดขึ้น จากการแสวงหาโอกาสและช่องทางธุรกิจของบริษัทเพียง อย่างเดียว แต่ส่วนหนึ่งเพราะได้รับการผลักดันและ สนับสนุนเป็นอย่างดีจากรัฐบาลเวียดนาม เพื่อให้ VinFast เป็นแบรนด์รถยนต์แห่งชาติ จากทั้งมาตรการ ปกป้องอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ในประเทศระยะเริ่มต้น รวมถึงการช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อแบรนด์ ทั้งจาก ภายในประเทศและในระดับสากล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้การดำเนินธุรกิจของ VinFast เป็นไปอย่างราบรื่น

- นักวิเคราะห์หลายฝ่ายมองว่า รัฐบาลเวียดนาม มีนโยบายปกป้องและสนับสนุนอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ในประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการผลิต และส่งออกต่อไป ดังจะเห็นได้จากการออก กฎระเบียบที่ใช้กีดกันการนำเข้ารถยนต์จาก ต่างประเทศ⁹ เมื่อเดือนตุลาคม 2017 หลังจาก VinGroup ประกาศลงทุนในธุรกิจรถยนต์และ เปิดตัว VinFast เพียง 4 เดือน ทั้งนี้ การออก ระเบียบข้างต้นส่งผลให้ ผู้นำเข้ารถยนต์ จากต่างประเทศ โดยเฉพาะการนำเข้าจากประเทศ สมาชิกอาเซียน ต้องชะลอการนำเข้าแม้จะมี การปรับลดอัตราภาษีในช่วงนั้น¹⁰ นอกจากนี้ ทางการเวียดนามยังได้ลดอัตราภาษีนำเข้าชิ้นส่วน รถยนต์เหลือร้อยละ 0 เพื่อสนับสนุนการผลิต รถยนต์ในประเทศไปพร้อม ๆ กัน
- การสร้างความเชื่อมั่นต่อแบรนด์ VinFast ให้แก่ ประชาชนเวียดนาม โดยนาย Nguyen Xuan Phuc

⁸ VinFast รุ่นเริ่มต้นที่สหรัฐฯ มีราคาเบื้องต้นอยู่ที่ 41,000 ดอลลาร์ สหรัฐ. ขณะที่ Tesla รุ่นเริ่มต้นมีราคาอยู่ที่ 47,000 ดอลลาร์ สหรัฐ.

⁹ ทางการเวียดนามออกประกาศ Decree 116 เพื่อเพิ่มขั้นตอนการ ตรวจสอบรถยนต์นำเข้า และเพิ่มเงื่อนไขในการรับประกันและบริการ

ซ่อมบำรุงรถยนต์ ซึ่งนักวิเคราะห์หลายฝ่ายเห็นว่าเป็นมาตรการกีดกันทางการค้า ที่เป็นอุปสรรคสำหรับผู้ผลิต ประกอบ และนำเข้ารถยนต์

¹⁰ อาเซียนปรับลดภาษีนำเข้ารถยนต์ (Completely Built Unit: CBU) เหลือ ร้อยละ 0 ระหว่างประเทศสมาชิก ที่มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2018

อดีตนายกรัฐมนตรีเวียดนาม (ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน) ได้กล่าวสนับสนุนให้ VinFast เข้าสู่ตลาดโลก พร้อมเดินทางเข้าเยี่ยมชมโรงงานผลิตของ VinFast หลังจากเปิดตัวรถยนต์รุ่นแรกเมื่อปี 2018 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลเวียดนามพร้อมให้การสนับสนุนแบรนด์รถยนต์แห่งชาติเวียดนามอย่างเต็มที่ ประกอบกับคนเวียดนามมีความเป็นชาตินิยมชอบบริโภคสินค้าแบรนด์เวียดนาม ทำให้ VinFast มียอดขายในประเทศเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2021 มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ในลำดับที่ 4 ที่ร้อยละ 8.7 และมียอดขายทั้งสิ้น 35,723 คัน¹¹ จากการจำหน่ายรถยนต์ 3 รุ่นหลัก¹²

- รัฐบาลเวียดนามยังคงให้การสนับสนุน VinFast เพื่อเติบโตในระดับสากล แม้ว่า VinFast จะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจมาผลิตรถยนต์ไฟฟ้าเพียงอย่างเดียว ขณะที่รัฐบาลเวียดนามยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าว สะท้อนจากการที่นาย Pham Minh Chinh นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ได้เข้าร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ระหว่าง VinFast และบริษัทการไฟฟ้าของฝรั่งเศส (Électricité de France: EDF) ในระหว่างการเดินทางเยือนฝรั่งเศสอย่างเป็นทางการ ในช่วงปลายปี 2021 โดย MOU ฉบับดังกล่าวเป็นความร่วมมือในการจัดตั้งสถานีประจุไฟฟ้า เพื่อให้รองรับการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าได้มากขึ้นในฝรั่งเศส

5. แผนการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าของไทย

ไทยมีเป้าหมายชัดเจนที่ต้องการผลักดันให้ไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า เพื่อใช้ในประเทศและส่งออกไปจำหน่ายในภูมิภาค รัฐบาลจึงมีนโยบายสนับสนุน

¹¹ ส่วนแบ่งตลาดคำนวณจากจำนวนรถยนต์แต่ละแบรนด์จำหน่ายได้ในปี 2021 รวม 410,390 คัน ประกอบด้วยรถยนต์นำเข้า 135,792 คัน และรถยนต์ที่ประกอบในเวียดนาม 274,598 คัน โดยบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) Hyundai 70,518 คัน (2) Toyota 67,533 คัน (3) Kia 45,532 คัน (4) VinFast 35,723 คัน และ (5) Mazda 27,286 คัน

การพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าที่แตกต่างและชัดเจนกว่าเวียดนาม โดยไทยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาครัฐ การส่งเสริมการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ และการสนับสนุนให้มีการใช้รถยนต์ไฟฟ้าในระยะข้างหน้า อาทิ

- การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าเป็นการเฉพาะ โดยระบุเป้าหมายที่ชัดเจนตามนโยบาย 30/30 กล่าวคือ ภายในปี 2030 ไทยจะสามารถผลิต รถ ZEV (Zero Emission Vehicle) หรือรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ของการผลิตยานยนต์ทั้งสิ้น และมีการใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศเพิ่มขึ้น โดยจำแนกเป็นรถยนต์นั่งและรถกระบะ 440,000 คัน รถจักรยานยนต์ไฟฟ้า 650,000 คัน รถบัสและรถบรรทุกไฟฟ้า 33,000 คัน รวมถึงจัดตั้งสถานีประจุไฟฟ้าสาธารณะแบบ Fast charge จำนวน 12,000 หัวจ่าย และสถานีสับเปลี่ยนแบตเตอรี่สำหรับรถจักรยานยนต์ไฟฟ้าจำนวน 1,450 สถานี โดยการดำเนินการจะแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ
  - ระยะที่ 1 (ระยะเร่งด่วน): ปี 2021 – 2022 นำร่องส่งเสริมการใช้รถจักรยานยนต์ไฟฟ้าและโครงสร้างพื้นฐานรองรับทั่วประเทศ
  - ระยะที่ 2 : ปี 2023 – 2025 พัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อให้เกิดการผลิตในระดับ Economy of Scale
  - ระยะที่ 3 : ปี 2026 – 2030 ขับเคลื่อนแผนและมาตรการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุตามนโยบาย 30/30
- สำหรับนโยบายส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) มีนโยบายด้านสิทธิ

¹² รถยนต์ VinFast ทั้ง 3 รุ่นใช้เวลาเพียง 18 เดือนหลังเปิดจำหน่ายในการก้าวขึ้นสู่อันดับที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุดในแต่ละกลุ่มประเภทรถยนต์ (ประกอบด้วย (1) A-segment Hatchback (2) E-segment Sedan และ (3) E-segment SUV)

ประโยชน์ทางภาษี เพื่อดึงดูดการลงทุน และพัฒนาให้ไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้ประกอบการต้องลงทุนทั้งรถยนต์และแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้า โดยจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและอากรนำเข้าชิ้นส่วนและอุปกรณ์ โดยปัจจุบันผู้ผลิตต่างชาติที่เข้ามาลงทุน อาทิ Great Wall Motors จากจีน Nissan Motor และ Mitsubishi Motors จากญี่ปุ่น รวมถึงบริษัทร่วมทุน Horizon Plus ระหว่าง ปตท. และ Foxconn เพื่อรับจ้างเป็นผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าด้วยฐานการผลิตในไทย

- มาตรการด้านภาษีและเงินอุดหนุนเพื่อดึงดูดผู้บริโภคในประเทศให้ใช้รถยนต์ไฟฟ้ามากขึ้น (Pull Strategy) ทำให้ผู้บริโภคซื้อรถยนต์ไฟฟ้าได้ในราคาที่ถูกลง แม้ว่าในช่วงก่อนหน้านั้นนโยบายดังกล่าวยังไม่ดึงดูดผู้บริโภคเท่าที่ควร¹³ อย่างไรก็ดี เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา คณะกรรมการนโยบายยานยนต์แห่งชาติได้ปรับมาตรการส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าให้ดึงดูดผู้บริโภคมากขึ้น โดยให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ารถยนต์ไฟฟ้าและรถกระบะไฟฟ้าซึ่งทำให้ราคาขายถูกลงกว่าเดิมคันละ 70,000-150,000 บาท รวมถึงลดภาษีสรรพสามิตและอากรขาเข้าจนถึงปี 2023 ทั้งนี้ มีเงื่อนไขให้ผู้นำเข้ารถยนต์ที่ขอรับสิทธิประโยชน์ในปี 2022 - 2023 ต้องมีการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศเพื่อชดเชยในจำนวนที่เท่ากับจำนวนรถยนต์นำเข้าทั้งคัน (Completely Built Units: CBU) ภายในปี 2024 เพื่อสนับสนุนการผลิตในประเทศ

BOX2: รายละเอียดมาตรการส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้า

กลุ่มรถยนต์ไฟฟ้า ที่ราคาขายปลีกไม่เกิน 2 ล้านบาท

- ลดอัตราอากรการนำเข้าร้อยละ 40 และหากใช้สิทธิ FTA แล้วมีอัตราอากรไม่เกินร้อยละ 40 ให้ได้รับการยกเว้นอากร

- ลดภาษีสรรพสามิตเหล็กร้อยละ 2 จากเดิมที่ร้อยละ 8
- ให้เงินอุดหนุน 150,000 บาทต่อคัน สำหรับรุ่นที่มีแบตเตอรี่ขนาดตั้งแต่ 30 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง และ 70,000 บาทต่อคัน สำหรับรุ่นที่มีแบตเตอรี่ต่ำกว่า 30 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง

กลุ่มรถยนต์ไฟฟ้า ที่ราคาขายปลีกที่ 2 - 7 ล้านบาท

- ลดอัตราอากรการนำเข้าร้อยละ 40
- ลดภาษีสรรพสามิตเหล็กร้อยละ 2 จากเดิมที่ร้อยละ 8

กลุ่มรถไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ

- ให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตรถกระบะไฟฟ้าในประเทศ 150,000 บาทต่อคัน สำหรับรุ่นที่มีแบตเตอรี่ขนาดตั้งแต่ 30 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง และมีราคาขายปลีกไม่เกิน 2 ล้านบาท
- ให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ารถจักรยานยนต์ไฟฟ้า 18,000 บาทต่อคัน สำหรับรุ่นที่มีราคาขายปลีกไม่เกิน 150,000 บาท

โดยมาตรการด้านภาษีและเงินอุดหนุนข้างต้น คาดว่าจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤษภาคม 2022 จนถึงสิ้นปี 2023 ทั้งนี้ ผู้ที่นำเข้าและขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีข้างต้น ต้องมีการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศเพื่อชดเชยในจำนวนที่เท่ากับจำนวนรถยนต์นำเข้าทั้งคัน ภายในปี 2024 หรือผลิตชดเชย 1.5 เท่า ภายในปี 2025

นอกจากนี้ ได้ยกเว้นการจัดเก็บอากรชิ้นส่วนและส่วนประกอบของยานยนต์ไฟฟ้า จำนวน 9 รายการ¹⁴ และยังอนุญาตให้มีการนับมูลค่าของเซลล์แบตเตอรี่จากต่างประเทศเป็นต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในประเทศสำหรับการคำนวณมูลค่าเพิ่มในประเทศได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของราคารถยนต์ สำหรับการผลิตและประกอบในเขตปลอดอากรหรือเขตประกอบการเสรี

¹³ เดิมการจัดเก็บภาษีรถยนต์ไฮบริด (Hybrid Electric Vehicle: HEV) และกลุ่มปลั๊ก-อิน ไฮบริด (Plug-In Hybrid Electric Vehicle: PHEV) ถูกจัดอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน จึงไม่สร้างความแตกต่างและจูงใจให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้ามากนัก

¹⁴ ยกเว้นอากรชิ้นส่วน 9 รายการ ได้แก่ แบตเตอรี่ Traction Motor คอมเพรสเซอร์สำหรับยานพาหนะไฟฟ้าแบบแบตเตอรี่ ระบบบริหารจัดการแบตเตอรี่ (BMS) ระบบควบคุมการชาร์จ (DCU) On-Board Charger PCU inverter DC/DC Converter และ Reduction รวมทั้งส่วนประกอบของชิ้นส่วนดังกล่าว

6. พัฒนาการอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าของไทยปัจจุบัน

ผู้ประกอบการไทยและต่างชาติหลายแห่งในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ตอรับนโยบายของทางการไทยและต้องการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตลาดและผลิตรถยนต์ไฟฟ้าไทย เพื่อผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในภูมิภาค

ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายข้างต้น ปตท. และ Foxconn ได้ร่วมจัดตั้งบริษัท Horizon Plus¹⁵ เพื่อสร้างโรงงานที่ใช้เป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าแบบครบวงจรในไทย โดยใช้งบลงทุนในระยะแรก 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. คาดว่าจะดำเนินการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ภายในไตรมาสแรกของปี 2024 โดยมีกำลังการผลิต 50,000 คันต่อปี และจะเพิ่มกำลังการผลิตเป็น 150,000 คันต่อปี ภายในปี 2030 ซึ่งปัจจุบันมีผู้ผลิตแบรนด์จีนและยุโรปหลายรายสนใจว่าจ้างให้ Horizon Plus เป็นฐานการผลิตแล้ว นอกจากนี้ การจัดตั้งโรงงานรับจ้างผลิตครั้งนี้ ยังเป็นช่องทางและโอกาสในการสร้างแบรนด์ไทย รวมถึงแบรนด์ต่างประเทศอื่น ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีการผลิตของ Horizon Plus ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าไทยในอนาคต

สำหรับการพัฒนารถยนต์ไฟฟ้าแบรนด์ไทยนั้น ปัจจุบัน รถยนต์ไฟฟ้าแบรนด์ไทย อย่าง MINE และ CABB ที่อยู่ระหว่างเตรียมการผลิตเพื่อจัดจำหน่ายเชิงพาณิชย์ โดยแบรนด์ CABB และ MINE ได้ร่วมมือกันพัฒนาแท็กซี่ไฟฟ้าและให้บริการแท็กซี่ไฟฟ้าแบบครบวงจรในไทย รวมถึงจะขยายผลไปถึงการผลิตเพื่อส่งออก ซึ่งคาดว่า

จะสามารถผลิตและให้บริการแท็กซี่ไฟฟ้าแบบครบวงจรได้ในปี 2022 นี้ ขณะที่แบรนด์ MINE ของบริษัทพลังงานบริสุทธิ์ เป็นหนึ่งในผู้พัฒนารถยนต์ไฟฟ้าครบวงจรทั้งรถโดยสาร และเรือโดยสาร และยังเป็นผู้ให้บริการสถานีประจุไฟฟ้า และเป็นผู้ผลิตแบตเตอรี่ไฟฟ้าที่มีโรงงาน Gigafactory¹⁶ ขนาดใหญ่ที่สุดในอาเซียน ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนารถยนต์ไฟฟ้า เพื่อใช้ภายในประเทศ และการผลิตเพื่อการส่งออกในระยะต่อไป

สุดท้ายนี้ แม้ไทยและเวียดนามจะมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตลาดรถยนต์ไฟฟ้าสู่ระดับสากลที่แตกต่างกัน โดยไทยมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเป็นฐานการผลิตในภูมิภาค ในขณะที่เวียดนามมุ่งเน้นการสร้างแบรนด์ VinFast ให้เป็นแบรนด์รถยนต์ไฟฟ้าของชาติเพื่อเจาะตลาดสากล แต่หากไทยใช้ข้อได้เปรียบจากนโยบายสนับสนุนของภาครัฐที่ชัดเจนกว่าและความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อแก่การพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าที่มากกว่า¹⁷ ในการสร้างตลาดและฐานการผลิตในประเทศ ประกอบกับแสวงหาโอกาสในการเติบโตให้กับแบรนด์ไทยโดยเรียนรู้จากการถอดบทเรียนของ VinFast นำมาปรับใช้เพื่อวางแผนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจในการเจาะตลาดต่างประเทศที่เหมาะสม ในอนาคตอาจมีโอกาสดึงรถยนต์ไฟฟ้าจากไทย หรือแท็กซี่ไฟฟ้าแบรนด์ไทยโลดแล่นในระดับสากลก็เป็นได้

¹⁵ บริษัท Horizon Plus เกิดจากการร่วมทุนของบริษัท อรุณ พลัส ของ ปตท. และ บริษัท Lin Yin ของ Foxconn ในสัดส่วนร้อยละ 60 และ 40 ตามลำดับ

¹⁶ Gigafactory: โรงงานที่มีกำลังการผลิตแบตเตอรี่ต่อปีมากกว่า 1 GWh

¹⁷ จากข้อมูลที่รวบรวมในช่วงช่วงเดือนธันวาคม 2021 พบว่า ไทยมีสถานีประจุไฟฟ้าให้บริการมากกว่า 700 แห่งทั่วประเทศ แต่หากรวมแผนการ

เปิดสถานีประจุไฟฟ้าทั้งหมดภายในสิ้นปี 2021 ไทยจะมีสถานีประจุไฟฟ้ากว่า 1,400 แห่งทั่วประเทศ จากผู้ให้บริการหลายราย อาทิ บริษัทพลังงานบริสุทธิ์ (EA) กลุ่มรถยนต์แบรนด์ MG กลุ่มการไฟฟ้า (EGAT MEA PEA) กลุ่ม ปตท. และกลุ่มบางจาก ขณะที่ VinFast ซึ่งเป็นผู้ให้บริการหลัก (เพียงรายเดียว) ของเวียดนามสามารถเปิดให้บริการสถานีประจุไฟฟ้าได้ประมาณ 200 แห่งทั่วประเทศ น้อยกว่าเป้าหมายที่เคยประกาศไว้ที่ 2,000 แห่งภายในสิ้นปี 2021